כל א מיי' פ"א מהל' רולח הלכה י סמג לאוין קסד קסה טוש"ע ח"מ סי' תכה סעיף א ווברב אלפס עוד ספיף מ צוכני מנפס שת בפסחי פ"ג דף קמח:]: מח ב ג מיי שם הלכה י יא טוש"ע שם סעיף

עין משפט

נר מצוה

מם ד מיי שם הלכה יא: ב ה ו מיי׳ שם הלכה יד סמג שם טוש"ע ח"מ סי׳ תכו סעיף א: נא ז ח מיי שם הלכה יא מ"מ סי תכה סעיף ג:

בתני' ואלו שמצילין אוסן. מן העבירה: בנפשן. ניתנו ליהרג לכל ולה דערה המאורסה שלא בא וכו'. וא"מ ההוא פגם חמור מרולח שוה בסקילה ווה בסייף לאו פירכא היא דהכא לא קפיד קרא אאיסורא אלא אפגימ׳ דהא נעבדה בה עבירה או שאין מקפדת על פגמה אין מלילין אותה בנפשו כדמוכח שמעתין ופשיטא דיש פגם

גדול בנהרג מבנערה המאורסה שנאנסה וא"ת ומנא לן דאפגימ' קפיד רחמנא דילמא אאיסורא קפיד מדאילטריך למעוטי עובד עבודת כוכבים ומחלל שבת ובהמה ובקונטרם פי׳ לקמן דאפגימ׳ קפיד מדגלי בהני ולא בעבירות אחרות ועוד י"ל דאין מושיע לה משמע דאבושתה קפיד קרא: הרי זה בא דלמד ונמצא לשד. פירוש ונמנא אף למד דהא ללמד נמי אתא כדדרשינן לקמוף מה רוצח יהרג ואל יעבור וכן בההוא דלעיל בפרק ד' מיתות (דף נד.) משכבי אשה מגיד לך הכתוב ששני משכבות באשה וקאמר הרי זה בא ללמד ונמלא למד והיינו נמי אף למד דהא ילפינן מיניה העראה בזכור בההיא שמעתין ולשמואל דמחייב אוכר בבן ג' שנים והא דאמר בריש פ"ב דחולין (דף כח.) גבי לבי ואיל הרי זה בא ללמד ונמלא למד מה פסולי המוקדשים בשחיטה התם נמי יש לפרש דאף למד קאמר דללמד אפסולי המוקדשין נמי קא אתי לפטור מן המתנות כדדרשינן

:(מ"ק לבכורות (דף טו.) את רוצח ניתן להצילו בנפשו. ואס תאמר מוהוכה בכל אדם נפקא כדדרשינן לעיל (דף עב:) וי"ל דהתם רשות ואשמעינן קרא דאין לו דמים אבל הכא קמ"ל דחובה להגיל: להצילן בנפשו בו'. משמעות הלשון שמלילין הנרדף

בנפשו של רודף אבל לא יתכן לפרש כן ברודף אחר הבהמה וכיולא בה לפיכך נראה לפרש דמנילין את האדם מן העבירה בנפשו של עלמו אבל קשה מנערה המאורסה דקאמר שניתן להלילה בנפשו וא"ת וכיון דמהכא ילפינן דרולח ניתן להלילו בנפשו למה לי קרא בטובע בנהר וחיה גוררתו השתח חברו הורג כדי להליל התם לא כ"ש ולא מסתבר למימר דחבירו הורג טפי לאפרושי מאיסורא אלא נראה דאי מהכא ה"א עשה קמ"ל התם דעובר בלאו דלא תעמוד על :דס רעך

תלמוד לומר והשבותו לו. הכא מוקי ליה לאבידת גופו

ובפרק שני דבבא מליעא (דף כח:) מוקי ליה שלא יאכיל עגל לעגלים התם דריש והשבותו והכא לו יתירה: **קייבי** כריתות וחייבי מיתות ב"ד.

בעריות מיירי דומיא דנערה וא"ת תיפוק ליה מדאיתקוש כל עריות בפ' אחרי מות כדאמרינן ברים הבא על יבמתו (יבמות דף נד:) י"ל מדמעט בהמה ש"מ דלא מהשינן

הכי מיהו קשה הא בהמה לא איתקש מדמיבעיא לן קרא לרצות העראה בבהמה בפרק ד' מיתות (לעיל דף נה.):

משום

בער נערה. פירש בקונטרס נער כתיב וקרי נערה נדרש מקרא ומסורת ואף על גב דאמרינן בפרק אלו נערות (כתובות דף מ: ושם) גבי קנס כל מקום שנאמר נער אפילו קטנה במשמע הכא הוי מצי למיכתב נערה דעל כרחיך לאו בקטנה איירי אלא בבת עונשין ועוד יש לפרש דטובא נערה כתיבי בפרשה ומיהו בסמוך משמע דמחד דריש דקאמר איידי דכתב נער כתב נמי נערה פירוש איידי דכתב נער למעוטי בהמה כתב נערה כלומר כפשטיה דקרא דעל כרחיך נערה קרינן דהא בנערה מישתעי:

אדם כדי להלילן מן העבירה ומקראי נפקי: אבל הרודף אחר בהמה. לרבעה והרולה לעבוד עבודת כוכבים ולחלל שבת וכל שכן שחר כריתות ומיתות ב"ד שאינן עריות דלא ניתן להצילו בנפשו אלא מדבר

שהוא ערוה ויש בה קלון ופגם לנרדף בופשן אותן בנפשן מתני' אואלו הן שמצילין כגון זכר ונערה המאורסה ומיהו רולח בהדיא כתיב ביה. והאי דנקט בהמה הרודף אחר חבירו להרגו יואחר הזכר ואחר משום דדמיה לעריות ונקט נמי עבודת הנערה המאורסה יאבל הרודף אחר בהמה כוכבים משום דסד"א תיתי בק"ו יוהמחלל את השבת ועובד עבודת כוכבים כדלקמוף ושבת נמי תיתי בגזירה שוה: אין מצילין אותן בנפשן: גמ' ת"ר מניין גמ' לה העמוד. לה תעמיד עלמך לרודף אחר חבירו להרגו שניתן להצילו בנפשו ת"ל ילא תעמוד על דם רעך והא על דמו אלא הצילהו: לפגמה. לביישה ולזלזלה אמרה תורה נתנה להצילה להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא בנפשו כדילפינן לקמן מואין מושיע לה: מן הדין. ק"ו: הקישה הוא. המניין לרואה את חבירו שהוא מובע בנהר שהוקש רוצח לנערה המאורסה וכל או חיה גוררתו או לסטין באין עליו שהוא סיקש וגזירה שוה המופנת הרי הוא חייב להצילו ת"ל לא תעמוד על דם רעך כמפורש במקרא ועונשין ממנו לפי אין ה"נ ואלא ניתן להצילו בנפשו מגלן שלא ניתנה למדרש מעלמו אבל מקל אתיא בקל וחומר מנערה המאורסה מה וחומר שאדם דן ק"ו מעלמו אע"פ נערה המאורסה שלא בא אלא לפוגמה שלא קבלו מרבו אין עונשין ממנו אמרה תורה ניתן להצילה בנפשו רודף אחר חבירו להרגו על אחת כמה וכמה ¢וכי כדילפינן במכות (דף יד.): וכי מה למדנו מרולה. כאן לפטור את האונם דקאמר ליה קראי אין לנערה חטא עונשין מן הדין דבי רבי תנא הקישא הוא יבי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש מות כי כאשר יקום איש דמשמע כי היכי דהתם אונס פטור הכא נמי וכי מה למדנו מרוצח מעתה יהרי זה בא פטורה אלא משמע שזה בא ללמד על ללמד ונמצא למד מקיש רוצח לנערה הנערה ונמלא שנכתב כאן ללמד המאורסה מה נערה המאורסה ניתן להצילה הימנה כלומר נמלא אף למד דמשום מילי אחריני איתקוש ותרוייהו ילפי בנפשו אף רוצח ניתן להצילו בנפשו ונערה מהדדי: מה נערה המאורסה ניתן מאורסה גופה מנלן כדתנא דבי ר' ישמעאל להלילה. מן העבירה בנפשו אף רולח דתנא דבי רבי ישמעאל יואין מושיע לה וכו׳ ואכתי ילפא נערה מרוצח שתהרג הא יש מושיע לה בכל דבר שיכול להושיע ואל תעבור כדלקמוף ומיהו הכא לא גופא מניין לרואה את חברו שהוא טובע אסיקנא במילתיה דר׳ דאגב גררא בנהר או חיה גוררתו או לסטין באין עליו אתיא: ומדקאמר אין מושיע מכלל שהוא חייב להצילו ת"ל לא תעמוד על דם דבעיה תשועה: הכדת גופו. כגון רעך והא מהכא נפקא מהתם נפקא יאבדת נטבע בנהר מניין שאתה מלווה על גופו מניין ת"ל יוהשבותו לו אי מהתם הוה השבתו: מ"ל והשבותו לו. קרא יתירא הוא למדרש השב את גופו אמינא ה"מ בנפשיה יאבל מיטרח ומיגר לעלמו: הני מילי בנפשו. אם זה אגורי אימא לא קמ"ל תנו רבנן סיאחד הרודף הרואהו יכול להצילהו יצילהו: קמ"ל. אחר חבירו להרגו ואחר הזכר ואחר נערה לא תעמוד על דם רעך לא תעמוד המאורסה ואחר חייבי מיתות ב"ד ואחר על עלמך משמע אלא חזור על כל חייבי כריתות מצילין אותן בנפשו אלמנה לדדין שלא יאבד דם רעך: חייבי לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיום אין כריתות וחייבי מיתות ב"ד. דעריות מצילין אותן בנפשו יינעבדה בה עבירה אין קאמר דאיכא עבירה ופגם ותנא דמתני' נמי הכי סבירא ליה מדלא מצילין אותה בנפשו יש לה מושיע אין מצילין קא מרמינן סתמא אסתמא ותנא אותה בנפשו רבי יהודה אומר אף האומרת הני והוא הדין לכל עריות: אלמנה הניחו לו שלא יהרגנה מנה"מ אמר קרא לכהן הגדול. כ"ג הרודף אלמנה לאונסה יולנערה לא תעשה דבר אין לנערה חמא אע"פ שיש שם פגם דקא משוי מות נער זה זכור נערה זו נערה המאורסה לה חללה אין מצילין אותה בנפשו חטא אלו חייבי כריתות מות אלו חייבי כדמפרש לקמןש דחייבי לאוין אין ניתנין מיתות ב"ד כל הני למה לי צריכי דאי כתב רחמנא נער משום דלאו אורחיה אבל להציל בנפשם: נעבדה בה עבירה. כבר: אין מלילין. דהא אפגימה לה וקרא אפגימה קפיד מדגלי בהני ולא נערה דאורחה אימא לא ואי כתב רחמנא בעבירות אחרות: יש מושיע לה. ע"י נערה משום דקא פגים לה אבל נער דלא דבר אחר בלא הריגה אין הורגין אותו קא פגים ליה אימא לא ואי כתב רחמנא הני ברדיפתו שהרי כשישיגוהוי) יהיה לה מושיע: האומרת. למצילין הרודפין

אחריו הניחו לו ואל תרדפו אחריו שלא יהרגנה קודם שתשיגוהו אף על פי דאנוסה היא ומיראה היא דקאמרה אין מצילין אותה וטעמא מפרש לקמן [ע"ב]: לנערה חטא מוח. אכולהו קאי אין מושיע לה וקרא ימירא הוא ולדרשה דהא כתיב ולנערה לא תעשה דבר: נער כתיב וקרינן נערה נדרש מקרא ונדרש מסורת נער להביא את הזכור נערה כמשמעו: דלאו אורחיה. ליבעל ואיכא בזיון ובשת גדול: פגים לה. בבתולין ומגנה על בעלה: דאורחייהו

ולנויל נד וש"נו. ל) [לקמן עד. פסחים כה: יומא פצ.], ג) [פסחים כה: וש"ג], ד) נ"ק פא:, ד) (מוספ' פרק י"א], ד) (מוספ' פרק י"א], (מבייט (דר (מבייט (מבי

תורה אור השלם ו. לא תֵלֵךְ רְכִיל בְּעַמֶּיךְ לא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךְ ויקרא יט טז 2. וְלַנַעָרָ לֹא תַעֲשָּׁה דְבָּר בּיְלְנַצֶּלְ חַטְא מְנָת בִּי בַּאֲשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל רַעָהוּ וּרְצְחוֹ נָפֶשׁ כַּן הַנֶּרָר הַנֶּה:

דררים כר כו זבוים כב כו 3. פִּי בַשְּׂדֶה מְצָאָה צְאֵקָה הַנַּאַרְ הַמְארָשָׁה וְאֵין מוֹשִׁיעַ לְה: דברים כב כז דברים כב כז

יבי בבבי. 4 וְאָם לֹא קֵרוֹב אָחִיךְּ אַלֶּיךְ וְלֹא יְדַעְתּוֹ אַלֶּיךְ וְלֹא יְדַעְתּוֹ וַאֲטַפְתּוֹ אֶל תּוֹךְ בֵּיתֶךְ וְהָיָה עִמְּךְ עֵד דְּרִשׁ אָחִיּךְ אתוֹ וַהֲשֵׁבֹתוֹ לוֹ:

מוסף רש"י

וכי עונשין מן הדין. מדין ק"ו, דיני ממונות ומלות עשה והלכות עבודה ופסולי קדשים אתה למד מק"ו, אבל לא אזהרות ועונשין (חגיגה יא:). כי כאשר יקום איש על רעהו. נוערה המחורסה לתיל (יומא פב.)**. וכי מה** למדנו מרוצח. שהוא כמשפט הרולח כן משפט הדנר הזה (שם) והלא פירש בה אונס פטור כדכתיב ולנערה לא מעשה דבר, אלא נראה כמי שרולח בא ללמד כאן ונמנא שהוקש כאן להיות למד, והכי קאמר כרולח כנערה שניהן שוין, ככהן (פסחים כה:). מה נערה המאורסה ניתן להצילה. ניתן רשות לרואה שהוא רודף אחריה שינילנה ממנו בנפשו של רודף, כדכתיב ואין מושיע לה, הא אם יש מושיע לריך להושיעה בכל אשר יכול להציל באחד מאבריו יהרגנו